

Radslav Král
Policejní akademie České republiky v Praze
student doktorského studia

Popírání holokaustu a trestnost jeho popírání

Úvod

Popírání holokaustu se stalo krátce po skončení druhé světové války nedílnou součástí antisemitismu, tedy nedílnou součástí ideologie, která si hledá jakékoli záminky či důvody, proč odmítat cokoli židovského, proč nenávidět Židy a od roku 1948 též Stát Izrael. Záminky či důvody údajně ospravedlňující nenávist k Židům se nezakládají na racionálně zdůvodněných a dokázaných skutečnostech. Stejně tak je tomu v případě bagatelizování holokaustu či přímo jeho odmítání.

Popírači holokaustu nevycházejí z ověřených historických faktů ani z vědeckých či historických prací, které jsou faktograficky doložené. Jejich cílem je pouze získat si pozornost světové veřejnosti. Nelze opominout fakt, že nacházejí následovníky, jimž se údajný „jiný pohled“ jeví natolik přitažlivý, že si jej nechtějí ověřit studiem několika skutečných historických prací.

Pojem holokaust

„... antisemitismus mnozí považují za jeden za nejstarších projevů nenávisti, diskriminace a marginalizace určité kategorie lidí. ... je možné ... držet se následujícího dělení antisemitismu: ... 6) historizující či revizionistický, který je zaměřen na zpochybňování a popírání holokaustu (přičemž Židé raději používají hebrejský výraz šoa)“¹

„Všichni, kteří doufali, že s porážkou nacismu bude ukončen i staletý vývoj antisemitismu v různých podobách, se mýlili. Novodobé podoby antisemitismu na sebe nenechaly dlouho čekat. Ve své podstatě jsou spojeny s důležitou historickou událostí, která ovlivňuje i dnešní mezinárodní politiku, a tou je vznik státu Izrael (1948).“²

„Po skončení druhé světové války, která se svými hrůzami nesmazatelně zapsala do dějin lidstva, si mnozí mysleli, že s porážkou nacistické antisemitské politiky byl navždy poražen i antisemitismus. Nestalo se tak. Po určitém období útlumu se totiž na konci 50. let začala rozvíjet zcela nová podoba historického či revizionistického antisemitismu, která je zaměřena na zpochybňování a popírání holokaustu.“³

Pojem *holokaust* je dostatečně znám, přesto je vhodné připomenout jeho podstatu ještě i v následujících dvou odkazech:

---

¹ DANICS, Štefan a Tomáš KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus. Druhé, rozšířené vydání*. Policejní akademie České republiky v Praze, dáno do tisku: červenec 2008, s. 129. ISBN 978-80-7251-286-7.

² Tamtéž, s. 132.

³ Tamtéž, s. 133.

„Holocaust: 1 naprosté zničení zejména ohněm, úplná katastrofa, masakr, apokalypsa, 2 zápalná oběť.“¹

„Holocaust: m., systematické vyvražďování, vyhlazování Židů nacisty v období před 2. světovou válkou a během ní.“²

V obsahově stejném významu jako pojem *holokaust*, bývá užíván též pojem *šoa*, který je původem hebrejský a označuje zlo či nespravedlnost. Pojmem *šoa* je označováno pouze vyvražďování Židů před II. světovou válkou a během ní, jedná se tedy o pojem konkrétnější, určitější a jednoznačnější ve srovnání s pojmem *holokaust*, jímž se označuje jakékoli vyvražďování lidí. I přesto, že pojem *šoa* by pravděpodobně lépe vystihoval obsah této statě, bude zde užíván pojem *holokaust*, neboť je v uvedené souvislosti častěji užíván, takže nehrozí nebezpečí pojmového nedorozumění. Mimo jiné je zažitý i v podmínkách našeho státu. Ke vhodnosti užití pojmu *holokaust* přispívá i skutečnost, že ve vyhlazovacích i v koncentračně vyhlazovacích německých táborech byli zavraždění lidé spalováni v k tomu účelu postavených pecích. Nejednalo se samozřejmě, jak původní význam slova *holokaust* naznačuje, o zápalnou oběť k počtě některého boha, ale jednalo se pouze a jedině o projev německého árijského ducha zaměřeného na vyvražďování především Židů. Na druhé straně nelze ovšem pominout stovky tisíc obětí pohřbených do masových hrobů.

Popis holokaustu v odborné literatuře

„Ti, kdo v lednu 1945 přežili transport vězňů z Auschwitzu do Nordhausenu, vypravovali, že v posledních měsících tam byl docela klid, zatímco v letech předchozích tam přišlo podle ruského zjištění o život asi čtyři a půl milionu lidí a podle odhadu Poláků, kteří tam byli od začátku, asi sedm milionů. Když jsme v druhé polovině srpna odjížděli, spálili tam v prvním týdnu 34 000, v druhém týdnu 31 000, v třetím týdnu 56 000 francouzských, holandských, belgických, řeckých, ale i českých, slovenských a jiných Židů.“³

„Bylo tam pět krematorií, ale ta nestačila. Proto byly vykopány velké jámy a do nich složena vrstva dříví a vrstva mrtvých atd. Každá jáma byla na tisíc lidí. Když byla plná, byly dříví a mrtvoly polity naftou a zapáleny. Někdy přijelo několik transportů najednou, plynová komora nestačila a pak byli lidé upalováni jen s „dřevěnou narkózou“. Hnali je biči k jamám, bili je palicemi do hlav a házeli do ohně. Šílené matky chtěly chránit své děti v náručí. Ale esesmani je bili biči tak, že i s dětmi je k jamám dohnali. Esesman vytrhl matce dítě z náručí, jediným úderem o zem mu rozbil hlavičku a hodil je do ohně. Jindy je tam hodil, aniž se zdržoval zabíjením. Stalo se někdy, že člověk šílený strachem a vztekem strhl s sebou dolů do ohně i esesmana. V takovém případě byli všichni z celého transportu svázáni a dopraveni do krematorií, kde byli poskládáni na rošty k pomalému upalování.“⁴

¹ HAIŠ, Karel a Břetislav, HODEK. *Velký anglicko-český slovník*. Praha: Academia, 1985, s. 1039.

² KLIMEŠ, Lumír: *Slovník cizích slov*. Praha: SPN – pedagogické nakladatelství, a. s., 2005, s. 262. ISBN 80-7235-272-5.

³ BENEŠ, Jiří. *V německém zajetí. Svědectví o Osvětimi, Buchenwaldu, Dachau a Doře*. Praha: Naše vojsko, 2019, s. 91. ISBN 978-80-206-1806-1.

⁴ Tamtéž, s. 117.

„A Birkenau nebyl jediný. Bylo mnoho lágrů v Německu, každý z nich byl jevištěm hrůzy a vražd. Bylo mnoho, velmi mnoho krematorií a spalovacích jam. Byly statisíce esesmanů. Byli politickým i mravním výkvětem Němců, co činili, jménem a za souhlasu německého národa činili.“¹

„Válka se skončila a čas pomalu osušuje slzy. Němci jsou podrobeni trestu. My, kteří jsme prožili německou okupaci a přežili německé koncentrační tábory, víme, že je to trest zasloužený, třebas mnozí z nás předpokládali v době otroctví, že trest bude přísnější. Ale časem se mnoho zapomíná a mohlo by se stát, že po letech budou naše děti jinak hledět na děti dnešních Němců, a zcela jistě děti dnešních Němců budou vidět jen trest a budou hledět zapomenout na vinu svých otců a matek. Je proto třeba zajistit důkazy o tom, jak hluboko pod úroveň dravé zvěře klesl německý člověk v letech 1939 až 1945. Jistě i mnozí z naší generace nebudou moci uvěřit, jak šílené krutosti byl schopen výkvět německého národa.“²

Popírači holokaustu

I přes dostatek hodnověrných a zcela volně dostupných důkazů o holokaustu se najdou lidé, podle zájmu a vyjadřovaných a publikovaných názorů nazývaní „popírači holokaustu“, kteří buď zcela popírají, že holokaust proběhl, nebo relativizují jeho dopad, především co do počtu obětí. Popírače holokaustu lze mimo jiná dělení rozdělit do tří následujících skupin:

- a) Tuto skupinu tvoří ti popírači holokaustu, kteří uvádějí, že žádný holokaust neproběhl. Argumentují tím, že v době před druhou světovou válkou neexistoval žádný důvěryhodný demografický přehled, z něhož by bylo možné dostatečně přesně stanovit počet obyvatel židovského původu, kteří žili v Německu a na územích později, tedy během druhé světové války, obsazených Němci. Tvrdí tedy, že pokud není znám počet židovského obyvatelstva žijícího na určitém území před druhou světovou válkou, a je znám, ale zcela přibližně, počet obyvatelstva téhož národního původu po skončení II. světové války, nelze vůbec zjistit, o kolik se snížil počet obyvatel židovského původu po skončení druhé světové války. K tomu tato skupina popíračů holokaustu dodává, že je nutno též vzít v úvahu migraci obyvatelstva – údajně mnozí Židé vědomi si nebezpečí, které jim začalo hrozit po vzniku takzvané Třetí říše a především po tak zvané Křišťálové noci, se rozhodli vycestovat natrvalo především z Německa. Totéž učinili prý i Židé do té doby žijící v jiných evropských státech, kteří se cítili ohrožení avizovanou expanzí Němců do Evropy. Toto údajně masové vystěhovalectví doplněné o opakované tvrzení, že není znám původní počet obyvatelstva židovského původu a ani počet vystěhovavších se – mnozí emigrovali z pochopitelných důvodů ilegálně, aniž by tedy jejich vystěhování bylo zaznamenáno v příslušných matrikách – dává údajně dostatečný důvod k tvrzení, že se prakticky všichni Židé vystěhovali z míst, kde byli ohroženi na životě. Žádný holokaust prý tedy nenastal, neboť se židovské obyvatelstvo jednak vystěhovalo do ciziny a jednak přežilo válku bez úhony na životě. Dalším podpurným tvrzením této skupiny popírající holokaust je tvrzení,

---

¹ BENEŠ, Jiří. *V německém zajetí. Svědectví o Osvětimi, Buchenwaldu, Dachau a Doře*. Praha: Naše vojsko, 2019, s. 119. ISBN 978-80-206-1806-1.

² Tamtéž, s. 9.

že prý mnozí Židé přežili proto, že si změnilo totožnost a ukryli se mezi nežidovským obyvatelstvem.

- b) Tuto skupinu tvoří ti popírači holokaustu, kteří uvádějí, že určité, leč nepříliš vysoké množství lidí židovského původu během druhé světové války na území Německa a v okupovaných státech Evropy zahynulo. Jednalo se údajně jednak o staré a nemocné lidi, které nechali jejich příbuzní, kteří se vystěhovali do ciziny, bez pomoci, čímž popírači naznačují, že za jejich smrt mohou bezohlední a bezcitní příbuzní, pro něž by údajně staří a nemocní příbuzní byli přítěží. Další skupinu Židů, kteří zahynuli za druhé světové války, tvořili údajně pachatelé různých trestných činů, kteří byli řádně a bez ohledu na svůj židovský původ podle tehdy platných zákonů potrestáni a zemřeli ve vězení především přirozenou smrtí.
- c) Tuto skupinu popíračů holokaustu tvoří ti, kdo připouštějí, že holokaust skutečně byl, že při něm byli vražděni Židé pouze kvůli svému původu, ale odmítají uznat počet obětí. Tvrdí, že více než šest miliónů zavražděných Židů je počet značně nadsazený, který nelze ničím doložit, neboť v německých předválečných a válečných a archivech nejsou k dohledání dokumenty, které by takto vysoký počet zavražděných Židů potvrzovaly. V této rovině případného dokazování mají uvedení popírači pravdu v tom, že Němci s blížícím se koncem války prakticky veškeré, především přímé důkazy svědčící o rozsahu holokaustu zničili, protože si pochopitelně uvědomovali, že po prohrané válce budou postaveni před soud. Snažili se tedy, aby se soud ocitl v důkazní nouzi, která by jim zajistila nižší rozsudky, případně osvobození. Tato skupina popíračů holokaustu dále argumentuje údajnou nedostatečnou kapacitou německých vyhlazovacích a koncentračně vyhlazovacích táborů, především v oblasti údajně nedostatečného počtu a kapacity spalovacích pecí.

Popírání holokaustu nabývá už mnohá léta i mnoha obdobných forem, které se postupem času kombinují, stejně tak se objevují nová údajně naprosto vědecky doložená tvrzení, která prý zpochybňují holokaust ať již zcela nebo pouze zčásti. Mnozí autoři odůvodňující své popírání čerpáním údajných faktů z údajných zcela seriózních zdrojů. Ve skutečnosti se jedná o vytrhávání vět či číselných údajů z kontextu ve snaze obhájit neobhájitelné tvrzení, že holokaust nebyl, případně že si vyžádal podstatně méně obětí.

Autorka Deborah E. Lipstadtová v publikaci: *Popírání holokaustu. Sílící útok na pravdu a paměť* všechny výše vedené snahy popřít holokaust detailně popisuje, stejně tak uvádí jejich autory včetně jejich spisů. Tuto obsáhlou monografii lze považovat za zcela zásadní k pochopení vzniku a vývoje historické lži nazvané popírání holokaustu. Její důkladné prostudování je základem k seznámení se s fenoménem popírání holokaustu, jakož i s popírači holokaustu.

Světově pravděpodobně nejznámějším popíračem holokaustu je David Irving (narozen v roce 1938 ve Velké Británii, absolvent dvou londýnských univerzit). Roku 1995 prohrál ve Velké Británii občanskoprávní spor s výše zmíněnou historičkou Deborah E. Lipstadtovou, kterou žaloval pro urážku na cti. Té se podle jeho názoru měla dopustit tím, že jej ve své knize *Popírání holokaustu. Sílící útok na pravdu a paměť* označila za popírače holokaustu a antisemitu.

Počet obětí holokaustu

Je nepochybné, že zjistit počet obětí holokaustu je prakticky vyloučené, musíme se tedy spolehnout na kvalifikované odhady. Nutno ale upozornit, že ani ty ne vždy zobrazují skutečnost pravdivě. Příkladem nám může být rozdíl mezi odhadovaným a dobře - očitým svědkem - doložený počet zavražděných Židů ve vyhlazovacím táboře Treblinka.

„O počtu lidí zavražděných v Treblince existují rozporuplné zprávy. Polské úřady nakonec odhadly počet obětí na 750 000. Západní Němci zvýšili svůj odhad počátkem roku 1971, kdy se objevily nové důkazy, na 900 000. ... Frantiszek Zabecki (řídil železniční dopravu na nádraží v Treblince po celou dobu existence tohoto vyhlazovacího tábora, pozn. aut.) od samého začátku trval na tom, že celkový počet byl mnohem vyšší. ... „Já to vím,“ řekl mi Frantiszek Zabecki, „zatímco ostatní jen hádají. *Nezůstaly* žádné německé doklady, podle nichž by se dalo odhadnout, kromě těch, které jsem já zachránil a ukryl, ale to je neprůkazné. Jenže já jsem na tom nádraží stál den co den a sledoval čísla křídou napsaná na každém vagonu. Stále jsem je přepisoval. Počet lidí zavražděných v Treblince činí 1 200 000 a nelze o něm pochybovat.“¹

K výše uvedenému je třeba dodat, že ve výše citované publikaci je uvedeno, že Němci psali počty Židů přepravovaných ve vagónech (obvykle 150 až 180 lidí) křídou na stěnu vagónu.

Kromě přímých důkazů, které byly účelově zničeny, však existují i určité nepřímé důkazy, jejichž analýzou lze počet obětí holokaustu upřesnit. Mezi tyto důkazy patří například záznamy německých drah o počtu vypravených vlaků do vyhlazovacích a do koncentračně vyhlazovacích táborů, pokud je lze dohledat. Nelze opomenout ani například údaj, že IG Farben vyrobila a německému státu dodala podle dostupných údajů 100 tun Cyklonu B. Víme-li, že k usmrcení jednoho zdravého muže v dobré kondici je třeba 0,3 g uvedené látky, a víme též, že Cyklonem B byli usmrcováni v tzv. sprchách především staří lidé, ženy a děti, přičemž nikdo z nich nebyl ani zdravý ani v dobré fyzické kondici, máme závažný nepřímý důkaz umožňující nám přesněji určit počet Cyklonem B zavražděných lidí. Pokud k obětem uvedené chemické látky připočítáme oběti usmrcené jinými způsoby, např. střelnou zbraní, a připočítáme stovky tisíc lidí zavražděných obyvateli Němci okupovaných zemí, nelze o odhadovaném počtu minimálně šesti miliónů židovských obětí pochybovat.

Gideon Hausner, hlavní prokurátor v procesu s Adolfem Eichmannem uvádí, že Eichmann při výslechu uvedl, že mu v rozhovoru sdělil Heinrich Himmler, že židovských obětí bylo přes šest miliónů. Tento údaj lze nalézt v knize *Spravedlnost v Jeruzalémě*, jejímž autorem je výše uvedený Gideon Hausner. Autor tohoto textu nemá uvedenou publikaci momentálně k dispozici, ale za správnost citace slov Adolfa Eichmanna ručí.

Lze tedy mít na základě historických i svědeckých důkazů za prokázané, že holokaust v letech 1933 až 1945 skutečně existoval a že mu padlo za oběť především, ale ne pouze vinou Němců nejméně šest miliónů Židů. Pokud bychom vycházeli z výše uvedených slov Frantiszka Zabeckého, která nasvědčují tomu, že nejvyšší odhad obětí

¹ SERENYOVÁ, Gitta. *Do temnoty. Od milosrdné smrti k masovému vraždění*. Praha: Academia, 2019, s. 313. ISBN 978-80-200-2990-4.

činí pouze tři čtvrtiny obětí skutečných, dojdeme pouze matematickým výpočtem k celkovému počtu sedmi a půl miliónu zavražděných Židů. Je nepochybné, že z údajů udávajícího počet obětí jednoho německého vyhlazovacího tábora nelze usuzovat na nepochybný počet všech obětí, ale jisté odůvodnění úvahy o vyšším než dosud obvykle uváděném počtu Židů zavražděných v důsledku holokaustu, v něm lze zcela jistě najít.

Je všeobecně známou skutečností, že Židy nevráždili Němci pouze v koncentračních táborech – nelze zapomenout na německé tak zvané Einsatzgruppen, které následovaly německá vojska a na jimi dobytých územích vraždily tam žijící Židy. Zavražděné házely obvykle do společných hrobů, které si Židé museli před smrtí sami vykopat.

Stejně tak je známý podíl domácího obyvatelstva, nejen, ale především obyvatel dřívějšího SSSR (např. pobaltské státy, Ukrajina), které se na vraždění Židů po boku Němců často údajně velmi ochotně podílelo. V učebnicích je uváděn počet zavražděných Židů činností Einsatzgruppen a činností domácího obyvatelstva ve výši jeden a půl až dva milióny lidí.

Další forma projevu popíračů holokaustu

V publikacích a v přehledech zpráv tiskových agentur si nelze nevšimnout jisté skupiny, která se sice neřadí mezi tradiční popírače holokaustu, ani mezi ně náplní své ideologie nepatří, nicméně má s nimi jisté rysy společné. Jedná o jedince, kteří tvrdí, že je lhostejné, zda holokaust byl či nebyl, a pokud byl, nezáleží ani na jeho formě, ani na počtu obětí. Primárním zájmem této skupiny je dokazovat, že nebyl holokaustu, nikdy by nevznikl Stát Izrael. Svá tvrzení doprovázejí nejen náznaky, ba přímo údajnými důkazy, že holokaust ve skutečnosti Židům pomohl tím, že jej využili k ovlivnění světového veřejného mínění, protože se prezentovali coby oběti masového vraždění, čímž dosáhli souhlasu s vytvořením vlastního národního státu coby jisté kompenzace za prožité národní utrpení. Tím tato skupina samozřejmě také naznačuje, že holokaust – pokud nějaký byl – Židé cíleně zneužili k vlastnímu prospěchu tak, že na podzim roku 1947 získali souhlas Valného shromáždění Organizace spojených národů k vytvoření vlastního státu, který na základě uvedeného souhlasu světového společenství v roce 1948 vyhlásili.

Sluší se dodat, že výsledkem výše uvedeného hlasování Valného shromáždění Organizace spojených národů byl souhlas nejen se vznikem Státu Izrael, ale též se vznikem státu, který měli a mají právo vyhlásit arabští občané žijící na území tak zvané Palestiny. Arabský stát přesto nebyl do dnešních dnů vyhlášen, aniž by byl učiněn byť jen pokus vyhlásit jej.

Sionismus

Je téměř nepochybné, že nebyl holokaustu, Stát Izrael by velmi pravděpodobně nebyl vyhlášen právě dne 14. května 1948. Je ale nepochybné, že Stát Izrael by byl vznikl, dříve či později, ale zcela určitě. Nelze totiž zapomenout na Theodora Herzla a jeho dlouholetou snahu o najetí způsobu, jak přesvědčit Židy, žijící rozptýleně v mnoha státech světa, že nastal vhodný čas a vhodné podmínky ke sjednocení a k životu v židovském státě, v němž by si Židé vládli sami a v němž by se nemuseli obávat zvláště panovníků, téměř vždy antisemitů, zemí, v nichž žili. Počátek Herzlových

snah se datuje do konce 19. století, kdy začal psát statě na téma samostatný židovský stát a kdy začal vyzývat stejně uvažující Židy, aby se k jeho snahám přidali s tím, že společně vytvoří ideu nového státu. Důsledkem Herzlovy činnosti bylo obnovení a oživení hnutí zvaného sionismus, jehož úkolem a cílem bylo vzdělat a připravit budoucí obyvatele nového samostatného židovského státu na nejdůležitější úkoly, které budou muset zvládnout, aby byli schopni se vlastními silami, vlastní dovedností a vlastní prací postarat o své přežití.

Sionistické hnutí existovalo již před Theodorem Herzlem, jehož zásluha tkví především v rozšíření myšlenky na vznik samostatného židovského státu mezi více lidí, na území, které Židé v minulosti dlouhodobě obývali a z něhož byli na přelomu nového občanského letopočtu vyhnáni. S pojmem sionismus přišel pravděpodobně jako první Nathan Birnbaum. Název sionismus je odvozen od názvu jeruzalémského pahorku Sión, na nějž by měl sestoupit Mesiáš. Toto předherzlovské hnutí začalo nabývat důležitosti kolem roku 1880, kdy se první skupiny Židů začaly stěhovat především z Evropy, ale i z jiných částí světa, do nynějšího Izraele. Dělo se tak se souhlasem tehdejšího osmanského panovníka a podle práva Osmanské říše, která v té době území dnešního Izraele ovládala. Přistěhovalci si kupovali půdu jednak přímo od Osmanské říše a jednak od arabských vlastníků, na zakoupené půdě zakládali osady, v nich se věnovali především zemědělské činnosti. Osmanská říše přistěhovalcům vítala, protože přinášeli vědecké, technické a stavitelské znalosti, lékařskou péči, vzdělání a tvořili pracovní příležitosti tím, že zaměstnávali místní arabské obyvatelstvo, pokud mělo zájem se nechat zaměstnat, čímž napomáhali Osmanskou říši modernizovat.

Díky vlivu Theodora Herzla a po první světové válce, která upozornila na nestabilitu Evropy, se sionistické hnutí stalo organizovanější, více propagované a masovější, o čemž svědčí i založení kurzů vzdělávajících zájemce o vystěhování do tak zvané Země zaslíbené. Sionistické kurzy absolvovali Židé s vědomím, že až ve znalostech a dovednostech dostatečně pokročí, budou vysláni, aby se usídlili v oné Zemi zaslíbené a vzdělali ji. Jednou z prvních dovedností, kterou všichni museli zvládnout, bylo zemědělství. V této souvislosti je nutno připomenout závěry IV. Lateránského koncilu, který roku 1215 přijal usnesení mimo jiné zakazující Židům vlastnit zemědělskou půdu. Cílem bylo donutit Židy, aby opustili všechny v té době křesťany ovládané státy, protože každému, kdo neměl ve vlastnictví nebo v nájmu zemědělskou půdu a nepěstoval na ní plodiny nutné k životu, hrozila smrt hladem. Židé se tedy zemědělským pracím museli teprve učit. Uvedené vzdělávací kurzy navštěvovaly od 20. let dvacátého století tisíce především mladých Židů, kteří po jejich úspěšném absolvování postupně začali osidlovat tehdejší britské mandátní území, pro něž se vžil název Palestina. Nutno dodat, že název Palestina byl názvem posměšným, kterým ono území nazval roku 135 n. l. římský císař Hadrián podle migrujícího mořského nesemitského národa Pelištejců, kteří postupně a opakovaně sídlili na různých územích na březích Středozemního moře, kam se stěhovali vždy poté, co byli z původního místa pobytu ze zcela jasných a lehce pochopitelných důvodů opakovaně vyhnáni.

Německo po první světové válce

Po skončení I. světové války, v níž bylo Německo poraženo, málokdo chápal vznik Německé dělnické strany (DAP, založena roku 1919), která se později

přejmenovala na Německou národně socialistickou dělnickou stranu (NSDAP, roku 1920) jako hrozbu poválečného demokratického vývoje Německa, či přímo jako nastupující totalitu. Tato strana národního socialismu byla považována za obranu proti sovětskému mezinárodnímu socialismu, který se snažil ovládnout Německo.

„Eugenio Pacelli popsal zkušenost, kterou sám získal jako papežský nuncius v Mnichově v roce 1919. „Jsem jeden z mála neněmeckých očitých svědků bolševického režimu, který ovládl Mnichov v roce 1919. V čele této ‚sovětské‘ vlády byli rodilí Rusové, všechny principy spravedlnosti, svobody a demokracie potlačili, k dispozici byl pouze sovětský tisk.“¹

Výše uvedený citát se týká Bavorské republiky rad (též Mnichovská republika rad, nebo Bavorská sovětská republika), kterou vyhlásili dne 7. dubna 1919 anarchisté a radikální socialisté. Tato republika zanikla dne 13. dubna 1919, když byla nahrazena tak zvanou Druhou republikou rad, v jejímž čele stáli komunisti. Ti znárodnili banky a velké podniky a vytvořili Rudou armádu. Obdobná komunistická povstání vznikla v téže době na více místech Německa. Všechna byla vojensky poražena krátce po vzniku, Druhá republika rad kapitulovala dne 3. května 1919.²

Z pohledu tehdejších německých obyvatel bylo tedy na základě popsaných událostí nebezpečí ovládnutí Německa cizí mocí, v tomto případě Sovětským svazem, reálné, takže tehdy němečtí obyvatelé vítali každý odpor proti takovému nebezpečí. Nelze zapomínat na aktivní německé komunisty a pro-sovětské socialisty, kteří sovětské snahy podporovali. Mnoho Němců se proto ztotožnilo s heslem NSDAP: ‚Socialismus ja – Kommunismus nein!‘. O tom konečně svědčí výsledek německých parlamentních voleb, které se konaly na konci roku 1932, v nichž zvítězila socialistická dělnická, avšak protikomunistická strana – NSDAP. K uklidnění německých obyvatel přispíval i fakt, že NSDAP kladla důraz na spojení s německou dělnickou třídou, doplněný důrazem na vybudování státu zajišťujícího blahobyt všem pracujícím. Ke zdůraznění tohoto postoje byl Adolf Hitler opakovaně vyzdvihován a popisován v německých novinách jako vzorný německý dělník, stojící v čele všech německých pracujících, především dělníků. Kladný vliv na smýšlení světové veřejnosti o přínosu vlády socialistické dělnické strany v Německu mělo i vyhlášení Adolfa Hitlera nejdůležitější světovou osobností americkým časopisem *Time* v roce 1937.

Situace Židů v Evropě před druhou světovou válkou

Většina Židů žijících v Německu a obecně v západní Evropě, si připadala natolik asimilovaná a natolik sžitá se státem, v němž pobývali, i s jeho obyvateli, natolik integrovaná do struktur obchodu, bankovníctví, výroby, vývoje, vzdělání, kultury a dalších segmentů zajišťujících normální fungování a rozvoj státu, že se necítili být národním socialismem ohroženi. Kromě toho mnozí Židé, či jejich předkové již před lety konvertovali ke křesťanství, takže se domnívali, že jejich židovský původ ztratil na jakémkoli významu. Mnozí z nich chápali svůj židovský původ jako zcela nedůležitý v porovnání s pracovními i společenskými vztahy, které navázali a udržovali v zemích, v nichž žili. Většina asimilovaných Židů se stavěla ke zprávám o jim hrozícím nebezpečí pochybovačně, věřili, že jejich způsob života neliší se od způsobu života

¹ SERENYOVÁ, Gitta. *Do temnoty. Od milosrdné smrti k masovému vraždění*. Praha: Academia, 2019, s. 379 a 380. ISBN 978-80-200-2990-4.

² Kolektiv autorů: *Malá československá encyklopedie*. Praha: Academia, 1984, díl I., s. 379.

jejich nežidovských sousedů, jakož i jejich začlenění do společnosti a do hospodářství zemí je uchrání od jakýchkoli potíží, vztahujících se k jejich židovskému původu. Obdobně uvažovali Židé žijící v dalších zemích Evropy, pokud žili v městech.

Zcela jiná byla situace Židů žijících na východě Evropy v tradičních *štetlech* životem stejně chudým, jako ostatní obyvatelé vesnic a městeček. Ti, i pokud by byli včas varováni před hrozícím nebezpečím, byli většinou natolik chudí, že by neměli možnost svou ohroženou budoucnost vyřešit emigrací do ciziny. Typickým místem takového osídlení bylo *Polesí*, oblast přibližně o velikosti Moravy, jejímž centrem bylo nyníjší běloruské město Pinsk.

Obě skupiny Židů, jak integrovaní, žijící nejen v západní Evropě, tak chudí Židé z východní Evropy, byly zvyklé na neustálé pronásledování, které trvalo už přibližně dva tisíce let. Židé si uvědomovali, že musejí pronásledování mlčky strpět, věděli, že budou mít oběti na životech, ale věděli také, že cílem pronásledovatelů je získat především hmotný prospěch, tedy v první řadě peníze a jiný majetek. Stovky let je naučily, že pronásledování přežijí. Věděli, že nepřežijí všichni, ale neočekávali masové vyvražďování všech Židů. Nedovedli si představit a většina jich nevěřila, že Němci jsou rozhodnutí vyvraždit všechny Židy. Je to pouze autorova spekulace, která do odborného textu samozřejmě nepatří, ale lze považovat za možné, že pokud by si Židé ve 20. a 30. letech 20. století do důsledků uvědomili, že jim hrozí totální zkáza, tedy vyvraždění, byl by vznikl Stát Izrael již ve 30. letech 20. století.

Trestnost popírání holokaustu

Popírání holokaustu je v České republice trestným činem.

Ust. § 405 zákona č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník*, v posledním znění.

Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia.

Kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické, komunistické nebo jiné genocidium nebo nacistické, komunistické nebo jiné zločiny proti lidskosti nebo válečné zločiny nebo zločiny proti míru, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

Podle přehledu, který zaslalo autorovi této statě oddělení justiční analýzy a statistiky odboru elektronizace a statistiky Ministerstva spravedlnosti České republiky, bylo ode dne 1. prosince 2010 do konce roku 2020, to jest za dosavadní dobu účinnosti ust. § 405 trestního zákoníku, tedy za dobu, kdy se stalo popírání holokaustu samostatnou skutkovou podstatou trestného činu, za tento trestný čin pravomocně odsouzeno čtyřicet osob. Z toho byli tři mladiství, pět žen, pět skutků bylo spácháno pod vlivem alkoholu a ve dvou případech shledal soud recidivu. Nejvíce skutků bylo spácháno v roce 2020 – devět, v roce 2012 a 2017 - v obou letech po sedmi. Nejvíce pachatelů patří do věkové skupiny 30 až 39 let – deset, tedy čtvrtina, a 82,5 % činů spáchali pachatelé ve věku 20 až 49 let.

Žádný z pachatelů nebyl odsouzen k trestu nepodmíněného odnětí svobody, trestný čin popírání holokaustu tedy nedosáhl tak vysokého stupně společenské škodlivosti. Pachatelé dostali ve třiceti šesti případech trest podmíněného odnětí svobody, zbylé čtyři trestné činy potrestaly soudy peněžitým trestem, dvakrát – v roce 2012 – bylo nařízeno vyhoštění pachatele.

V této souvislosti je nutné konstatovat, že čtyřicet trestných činů popírání holokaustu, které byly spáchány v České republice za posledních deset let, je vysoký počet. Jistou, ne však dostatečnou útěchou může být skutečnost, že ani v jenom případě nebyl žádnému z pachatelů uložen soudem trest nepodmíněného odnětí svobody. Přesto se však jedná o alarmující skutečnost, kterou by se pravděpodobně mělo zabývat především ministerstvo školství České republiky, stejně jako veřejné sdělovací prostředky.

Konkrétní pohnutky ke spáchání výše uvedeného trestného činu jednotlivými pachateli nejsou známé, protože statistické údaje v takovémto rozřídění Ministerstvo spravedlnosti České republiky nevede. Lze tedy mít pouze za nepochybně prokázané, že každý z odsouzených pachatelů zcela jistě naplnil skutkovou podstatu výše uvedeného trestného činu.

Podle vyhledávače Seznam.cz je popírání holokaustu trestným činem kromě – jak již uvedeno – v České republice, a pochopitelně též v Izraeli, z evropských zemí také v Belgii, Francii, Maďarsku, Německu, Lichtenštejnsku, Litvě, Lucembursku, Polsku, Rakousku, Rumunsku, na Slovensku, ve Španělsku a ve Švýcarsku.

(Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Zpochyb%C5%88ov%C3%A1n%C3%AD_holokaustu)

Tyto údaje však nelze v současné době podložit citací z publikovaných písemných pramenů.

Závěr

Holokaust bylo nejstrašnější – jak počtem obětí, tak i způsobem provedení – vyvražďování příslušníků některého národa v dějinách lidstva. Holokaustem byli postiženi především Židé, jichž přišlo vinou (nejen) Němců o život více než šest miliónů. Přesné údaje neexistují, počet obětí vychází jednak z kvalifikovaných odhadů a též ze svědectví a záznamů svědků. Nicméně fakta, že holokaust proběhl, kdy proběhl, kdo byli pachatelé a kdo byly oběti, jakož i odhadnutý počet obětí, jsou fakty dokázanými, dosvědčenými a tedy nepopíratelnými.

Veškeré ať úplné či částečné popírání existence holokaustu není opřeno o žádné důvěryhodné důkazy, o žádná svědectví, tedy o nic nepopíratelného. Popírači holokaustu pouze zpochybňují známá fakta. Je tedy patrné, že popírání holokaustu je zjevně vedeno jedinou ideou, kterou je antisemitismus. Doplňujícím důvodem hlásání zjevné historické lži může být samozřejmě také snaha jinak neúspěšných rádobý vědců uspět kdekoli a za jakoukoli cenu s jakýmkoli tématem.

Je nepochybné, že zařadit popírání holokaustu jako skutkovou podstatu do zvláštní části trestního zákoníku v České republice bylo jedinou možnou odpovědí na činnost těch, kteří popírají historickou, zcela bezpochybně doloženou skutečnost. Totéž lze soudit i o dalších státech, které se trestním procesem brání proti zkreslování dějin.

Literatura

BENEŠ, Jiří: *V německém zajetí. Svědectví o Osvětimi, Buchenwaldu, Dachau a Doře*. Praha: Naše vojsko, 2019. ISBN 978-80-206-1806-1.

DANICS, Štefan a Tomáš KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus. Druhé, rozšířené vydání.* Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, dáno do tisku: červenec 2008. ISBN 978-80-7251-286-7.

HAIS, Karel a Břetislav HODEK. *Velký anglicko-český slovník.* Praha: Academia, 1985.

KLIMEŠ, Lumír. *Slovník cizích slov.* Praha: SPN – pedagogické nakladatelství, a. s. 2005. ISBN 80-7235-272-5.

Kolektiv autorů: *Malá československá encyklopedie.* Praha: Academia, 1984.

LIPSTADTOVÁ, Deborah E. *Popírání holokaustu. Sílící útok na pravdu a paměť.* Praha-Litomyšl: Paseka, 2006. ISBN 80-7185-652-5.

SERENYOVÁ, Gitta. *Do temnoty. Od milosrdné smrti k masovému vraždění.* Praha: Academia, 2019. ISBN 978-80-200-2990-4.

RESUMÉ

Cílem této stati je upozornit na fenomén zvaný popírání holokaustu. Nebezpečný pro současnost i pro budoucnost je fakt, že popírači holokaustu stále existují na celém světě, jsou jim vydávány knihy a smějí vystupovat na veřejnosti.

Jejich lži jsou založeny na rasových teoriích, podle nichž si nejsou všichni lidé rovni, nejsou stejní. Zaměňují pojem „národ“ a „rasa“. Zapomínají, že všichni lidé jsou rasa *Homo sapiens*, že všichni lidé mají totožné předky. Rasové teorie byly použity jako důvod pro vraždění Židů i příslušníků jiných národů ve 30. a 40. letech dvacátého století především v Německu.

Od skončení II. světové války uplynulo sedmdesát pět let. Za tu dobu máme dostatek důkazů, které holokaust potvrzují, ale popírači holokaustu přesto trvají na svých pseudovědeckých zjištěních „odlišné pravdy“. A také existují mnozí lidé, kteří jim naslouchají místo toho, aby se seznámili s vědeckými a historickými pracemi na toto téma.

Také čtyřicet osob, které byly soudně potrestány za posledních deset let v České republice za popírání holokaustu, nám připomínají, že boj proti lžím nemůže nikdy skončit. Zvláště proti tak nebezpečné lži, jako je popírání holokaustu, která nachází zastánce i v dvacátém prvním století.

Klíčová slova: antisemitismus, holokaust, šoa, popírání holokaustu.

SUMMARY

KRÁL, Radslav: HOLOCAUST DENIAL AND CRIMINAL LIABILITY

The goal of this article is to draw our attention to the phenomenon of the Holocaust denial. Its malicious potential for both the present and the is future reflected in the fact that there still exist individuals in the world who deny the Holocaust as such, who further published their books and who continue to be publically active.

Their lies are based on race theories which consider people not to be equal and question the common nature of all human beings. They confuse the concepts of “nation“ and “race“. They forget that all human beings belong to the *Homo sapiens*

race and that all people have the same ancestors. These race theories were used as a justification for the extermination of Jews and members of other nations in 1930s and 1940s, particularly in Germany.

Seventy-five years has passed since the end of the Second World War. Since that time, sufficient evidence has been gathered that further documents the existence of Holocaust. Nevertheless, there are still individuals who constantly deny the Holocaust by spreading their pseudo-scientific conclusions promoting of the so-called “alternative truth“.

The fact that forty individuals were convicted by courts in the Czech Republic in the course of the last decade for denying the Holocaust reminds us of the reality that the battle against all sorts of lies will never end. Especially so, the battle against such a vicious lie as the Holocaust denial is, a lie which has still its proponents even in the 21st century.

Key words: anti-Semitism, Holocaust, Shoah, denial.